

Aan de Raad

Made, 6 oktober 2014

Agendapuntnummer: 6

Raadsvergadering 16 oktober 2014	Registratienummer: 14int03080 Casnr: 14.01064
Onderwerp: Sociale randvoorwaarden windenergie	

Portefeuillehouder: J.B.M. Kuipers Ambtelijke coördinatie: Grondgebied Steller: Th. van der Pluijm	Bijlagen: 1. Raadsbesluit	Ter inzage: 1.
SAMENVATTING Uw raad wordt voorgelegd om sociale randvoorwaarden voor windprojecten vast te stellen zodat voor een ieder duidelijk is aan welke randvoorwaarden voor 'sociale' windenergie moet worden voldaan. U wordt voorgesteld om de in het voorstel genoemde sociale randvoorwaarden voor windprojecten vast te stellen.		

VOORGESCHIEDENIS / WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Na een langlopend traject waarbij er windmolens aan de noordzijde langs de provinciale weg N285 (de weg van Wagenberg naar Zevenbergen) beoogd waren, is in januari 2011 door de gemeenteraad het toenmalig windbeleid ingetrokken. Intensief overleg tussen de West-Brabantse gemeenten (RWB) heeft geresulteerd in een regio breed gedragen bod aan de provincie voor het bereiken van de doelstellingen van provincie en rijk. In juni 2012 heeft de gemeenteraad het regionale bod met windlocaties langs de A16 vastgesteld als zijnde het nieuwe gemeentelijk windbeleid.

Tot op heden is nog geen definitief verzoek (plan) ingediend om een bestemmingsplan in procedure te brengen teneinde windmolens te kunnen realiseren.

Regionale uitwerking sociale randvoorwaarden

Uit ervaring van andere gemeenten blijkt bij de daadwerkelijke realisatie van projecten voor grootschalige windenergie weerstand bij (direct) omwonenden aanwezig te zijn. Inmiddels zijn er, ook binnen Drimmelen, particuliere initiatieven ontstaan met de intentie om als schakel voor de lokale gemeenschap te fungeren (overheid, ondernemers, onderwijs, omwonenden). Doel is het matchen van de lokale en regionale vraag en aanbod, vanuit de principes van sociale innovatie (decentraal verbinden) en een circulaire economie. Particuliere initiatieven zetten zich op het gebied van energie in voor betaalbare, eigen en duurzame energie. Wanneer bewoners (omwonenden) niet alleen de lasten ondervinden, maar ook betrokken zijn bij de ontwikkeling van de windenergieprojecten en daarbij mee profiteren van de opbrengst hiervan, ontstaat er een situatie waarbij de balans tussen de nadelen en voordelen positief voor de lokale burgers en bedrijven uit kan vallen.

Ter voorbereiding van het project 'Zonzeel', als onderdeel van de windenergieprojecten langs de A16, zijn in overleg met vertegenwoordigers van de gemeenten Breda, Moerdijk en Zundert en de lokale burgerinitiatieven in deze gemeenten acht criteria afgesproken die voor al deze projecten gaan gelden. De bestuurscommissie Duurzame Ontwikkeling van de Regio West Brabant heeft deze uitgangspunten voor sociale windenergie onderschreven. Regionaal is afgesproken dat de uitgangspunten per gemeente aan de colleges/gemeenteraad worden voorgelegd.

De uitgangspunten waarborgen dat sprake zal zijn van 'sociale' windenergie. Dit betekent dat windenergie geen doel op zich is, maar een middel om te komen tot een zelfredzame en weerbare (lokale) samenleving. Behaalde rendementen worden (gedeeltelijk) ingezet voor de realisatie van andere doelen, bijvoorbeeld energiebesparing.

Bij toekomstige windprojecten en opschaling zal voldaan moeten worden aan de volgende randvoorwaarden, zodat sprake is van een vorm van 'sociale' windenergie:

- de "trias energetica" is het uitgangspunt;
- de projecten moeten bijdragen aan de bewustwording van de eigen mogelijkheden om energie te besparen, zelf te produceren en daarmee bij te dragen aan een vitale samenleving;
- bij voorkeur worden projecten ontwikkeld op basis van een gemeenschappelijk benadering van de verschillende "O's", namelijk overheid, ondernemers, onderwijs, onderzoek en omgeving;
- een project moet bijdragen aan het inzicht bij de overheid dat door beleidsmatig ruimte te bieden aan lokale initiatieven, overheidsorganisatie meer met minder kunnen;
- het project rust op het principe dat een deel van het te behalen voordeel direct wordt terug gegeven aan de leden en een deel wordt geïnvesteerd in lokale energiebesparing en productie;
- de aanpak is gebaseerd op een transparante en langjarige samenwerking met lokale bedrijven waarbij iedereen er beter van wordt en niemand rijk;
- een benadering gebaseerd op vertrouwen en herkenbaarheid door bij te dragen aan de lokale gemeenschap in de vorm van energiebesparing en energieproductie per kern;
- de projecten concentreren zich op het matchen van de lokale vraag en het lokale respectievelijk regionale aanbod.

De gemeenteraad van Moerdijk heeft deze algemene uitgangspunten met betrekking tot sociale windenergie door een gunstige timing al in haar windbeleid kunnen vastleggen.

Nadere invulling/uitwerking van de algemene uitgangspunten

In samenwerking met gemeente Moerdijk hebben een aantal gesprekken plaatsvonden met de VEC NB (Verenigde Energie Coöperaties Noord Brabant waarin de lokale coöperaties, waaronder ook Duurzaam Drimmelen, inmiddels zijn verenigd) over een nadere invulling/uitwerking van de sociale randvoorwaarden in het toekomstige windpark nabij knooppunt Zonzeel.

Uit onderzoek blijkt dat voor participatie en het vinden van draagvlak maatwerk de sleutel is tot succes. Er is geen universeel model vast te stellen voor optimale (financiële) participatie en het bereiken van draagvlak. Elke situatie is uniek door verschil in initiërende partijen, windopbrengsten, sociale en fysieke kenmerken van de omgeving.

"Social Enterprises", ofwel maatschappelijke ondernemingen, kunnen als voorbeeld dienen voor het gewenste participatiemodel. Een lokale coöperatieve vereniging is een voorbeeldrechtsvorm van een social enterprise en:

- heeft primair een (lokaal) maatschappelijk doel;
- realiseert dat doel als private onderneming;
- is financieel zelfvoorzienend;

- is sociaal in de wijze waarop de onderneming wordt gevoerd: de bestuursfilosofie is gebaseerd op medezeggenschap van alle betrokkenen, is fair naar medewerkers en leveranciers, en bewust van haar ecologische voetafdruk.

Een ontwikkelaar zal bij de ontwikkeling van windenergie in Drimmelen moeten voldoen aan de onderstaande nader uitgewerkte randvoorwaarden. Hiermee wordt lokale participatie en voordeel voor de gemeenschap optimaal gediend via “sociale windenergie” indien het tot de exploitatie van windmolens komt.

Nader uitgewerkte randvoorwaarden sociale windenergie:

- de projecten moeten een zo breed mogelijke participatie van de gemeenschap Drimmelen, zijnde o.a. inwoners, bedrijven en gemeente mogelijk maken. Iedereen moet mee kunnen doen van groot tot klein (denk aan een lokale Windspaarrekening), met grotere bedragen en met kleinere bedragen, van bedrijf tot particulier, van gemeente tot huurder;
- het financiële beheer hiervoor zou gedaan kunnen worden door een of meerdere lokale coöperatieve vereniging(en) waarvan de gemeenschap van Drimmelen lid kan worden in privé en bedrijf;
- de projecten moeten bijdragen aan de bewustwording van de eigen mogelijkheden om energie te besparen, zelf te produceren en daarmee bij te dragen aan een lokale vitale samenleving. Het is dus belangrijk dat de windmolens naast het produceren van duurzame stroom een middel worden om de energietransitie in Drimmelen verder aan te jagen. De Trias Energetica vormt daarbij het uitgangspunt;
- een deel van het te behalen voordeel wordt direct teruggegeven aan de leden/deelnemers en een deel kan via de lokale coöperatie worden geïnvesteerd in lokale energiebesparing en in de lokale gemeenschap;
- de aanpak is gebaseerd op een transparante en langjarige samenwerking met lokale bedrijven en inwoners waarbij iedereen er beter van wordt maar niemand rijk; de winst moet dus ten goede komen aan de hele samenleving van Drimmelen en niet alleen aan enkele investeerders;
- de uitvoering van het project kent een benadering gebaseerd op vertrouwen en herkenbaarheid door bij te dragen aan de lokale gemeenschap in de vorm van energiebesparing en energieproductie per kern. Dit kan vorm krijgen door het windmolenpark op te delen in wijk-/kerndelen.
- de projecten concentreren zich op het matchen van de lokale vraag en het lokale aanbod, ofwel zoveel mogelijk van de op te wekken energie komt ook in Drimmelen terecht teneinde uiting te geven aan de doelstelling energieneutraliteit te realiseren. Belangrijk daarbij is ervoor te zorgen dat er geen sprake is van gedwongen afname.

HOE PAST DIT BINNEN BELEID EN WETGEVING?

In de gemeente Drimmelen zijn windmolen ontwikkelingen te voorzien. Dit komt voort uit het nationale energieakkoord, het provinciale bod windenergie en het door uw raad vastgestelde gemeentelijk beleid. Met name het gebied rond de A16 is provinciaal zoekgebied. Uw raad heeft het regionale bod (Regio West Brabant) met windlocaties langs de A16 vastgesteld als zijnde het gemeentelijk windbeleid. In dat bod zit voor het grondgebied van de gemeente Drimmelen de locatie nabij knooppunt Zonzeel.

Een van de doelstellingen uit het energieakkoord, bij het realiseren van grotere windparken, is het optimaal laten participeren van de omgeving met maximaal voordeel voor de gemeenschap.

De gemeente Drimmelen trekt voor de windontwikkeling langs de A16, voor de locatie nabij knooppunt Zonzeel, samen op met de gemeente Moerdijk. De windvisie van de gemeente

Moerdijk is eind 2013 door de raad aldaar vastgesteld, deze voorziet in een maximale participatie van de inwoners en bedrijven in de lokale windontwikkelingen. Dit is geheel in lijn met het op 19 december 2013 door uw raad vastgestelde beleidsplan duurzaamheid 2013-2017.

WAT GAAN WE DOEN?

Uw raad wordt voorgelegd om de sociale uitgangspunten voor windprojecten vast te stellen. Hiermee is voor een ieder duidelijk aan welke randvoorwaarden voor 'sociale' windenergie moet worden voldaan en wordt zo een gelijk speelveld gecreëerd.

U wordt voorgesteld om de sociale randvoorwaarden voor windprojecten vast te stellen.

WIE ZIJN DE BETROKKEN PARTIJEN?

Burgers, bedrijven, energiecoöperaties, ontwikkelaars en overheid.

WAT ZIJN DE KOSTEN?

Aan het vaststellen van de sociale randvoorwaarden voor windprojecten zijn geen kosten verbonden. De extra kosten in de ambtelijke uren voor de uitvoering (integrale beoordeling van een initiatief) zijn nihil.

HOE GAAN WE COMMUNICEREN?

Bekendmaking in weekblad 't Carillon.

WAT IS DE VERVOLGPCEDURE?

De rol van de gemeente is die van regisseur. Dit betekent enerzijds het uitvoeren van wettelijke taken en bevoegdheden en naleving van gemaakte interbestuurlijke afspraken en het vinden van optimale plaatsingsmogelijkheden voor windturbines en anderzijds het bewaken van de sociale randvoorwaarden en het voeren van regie hierop.

De rol van de gemeente is/wordt:

- het vastleggen van de kaders voor windenergie;
- het toezien op de naleving van wet- en regelgeving;
- het bewaken en mede organiseren van een zo breed mogelijke participatie door bedrijven en inwoners uit Drimmelen;
- het verlenen van (planologische) medewerking;
- het maken van afspraken met lokale burger/bedrijfsinitiatieven over de regisseursrol bij de invulling van de participatievorm bij het windproject(en);

Burgemeester en wethouders van Drimmelen,

drs. C. Smits
Secretaris

drs. G.L.C.M. de Kok
Burgemeester

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 oktober 2014;

B e s l u i t :

De gemeenteraad van Drimmelen besluit om de volgende sociale randvoorwaarden voor windprojecten vast te stellen:

SOCIALE RANDVOORWAARDEN

Bij toekomstige windprojecten en opschaling zal voldaan moeten worden aan de volgende randvoorwaarden, zodat sprake is van een vorm van 'sociale' windenergie:

- de projecten moeten een zo breed mogelijke participatie van de gemeenschap Drimmelen, zijnde o.a. inwoners, bedrijven en gemeente mogelijk maken. Iedereen moet mee kunnen doen van groot tot klein (denk aan een lokale Windspaarrekening), met grotere bedragen en met kleinere bedragen, van bedrijf tot particulier, van gemeente tot huurder;
- het financiële beheer hiervoor zou gedaan kunnen worden door een of meerdere lokale coöperatieve vereniging(en) waarvan de gemeenschap van Drimmelen lid kan worden in privé en bedrijf;
- de projecten moeten bijdragen aan de bewustwording van de eigen mogelijkheden om energie te besparen, zelf te produceren en daarmee bij te dragen aan een lokale vitale samenleving. Het is dus belangrijk dat de windmolens naast het produceren van duurzame stroom een middel worden om de energietransitie in Drimmelen verder aan te jagen. De Trias Energetica vormt daarbij het uitgangspunt;
- een deel van het te behalen voordeel wordt direct teruggegeven aan de leden/deelnemers en een deel kan via de lokale coöperatie worden geïnvesteerd in lokale energiebesparing en in de lokale gemeenschap;
- de aanpak is gebaseerd op een transparante en langjarige samenwerking met lokale bedrijven en inwoners waarbij iedereen er beter van wordt maar niemand rijk; de winst moet dus ten goede komen aan de hele samenleving van Drimmelen en niet alleen aan enkele investeerders;
- de uitvoering van het project kent een benadering gebaseerd op vertrouwen en herkenbaarheid door bij te dragen aan de lokale gemeenschap in de vorm van energiebesparing en energieproductie per kern. Dit kan vorm krijgen door het windmolenpark op te delen in wijk-/kerndelen.
- de projecten concentreren zich op het matchen van de lokale vraag en het lokale aanbod, ofwel zoveel mogelijk van de op te wekken energie komt ook in Drimmelen terecht teneinde uiting te geven aan de doelstelling energieneutraliteit te realiseren. Belangrijk daarbij is ervoor te zorgen dat er geen sprake is van gedwongen afname.

Made, 16 oktober 2014

de raad voornoemd,

Mr. M.J.N. Schuurbiers
griffier

Drs. G.L.C.M. de Kok
voorzitter